

Partijen spelen in hun campagnes voor de Europese verkiezingen in op boosheid over de EU. Vooral de middenpartijen hebben daarbij weinig te winnen, stelt hoogleraar Jan Kleinnijenhuis. En er zijn genoeg enthousiaste geluiden over Europa.

Wat winnen partijen bij een negatieve campagne?

Hoogleraar Jan Kleinnijenhuis analyseerde campagnes, vooral op Facebook en andere social media, als bijdrage aan een breder onderzoek van het European Elections Monitoring Center.

Hoe karakteriseert u deze online campagnes van politieke partijen?

"Boosheid is daar de overheersende emotie. Links fulmineert tegen Hongarije dat de grenzen gesloten houdt, rechts tegen Italië en Spanje die zich niet aan de begrotingsregels houden. En waar partijen leuzen hanteren als 'solidariteit', zoals de PvdA, of 'het beschermen waard' van het CDA wordt niet verteld hoe ze solidair willen zijn of hoe ze bepaalde zaken willen beschermen. De inhoud en de manier waarop Europa problemen kan aanpakken, wordt sterk onderbelicht. De VVD vertelt nog net dat de Europese lijsttrekker Malik Azmani met een busje rondtoert, maar alle aandacht gaat naar het debat tussen Rutte en Baudet. Terwijl uit de representatieve enquête, die we door Ipsos lieten uitvoeren, blijkt dat kiezers in meerderheid voorstander zijn van een Europa dat maatregelen treft. Een EU die banken helpt redden, maatregelen treft tegen de opwarming van de aarde en harder op-

treedt tegen bijvoorbeeld Rusland."

Wat is daar het gevolg van?

"We weten uit eerdere enquêtes dat algemene meningen over de Europese Unie in een rijk land als Nederland niet zo positief zijn. Dat komt omdat Nederlanders zich hierin laten leiden door de vraag wat Nederland zou moeten doen: betalen voor armere lidstaten of niet, meer werknemers uit Oost-Europa hier toelaten of niet. Dit zijn vaak kwesties die het nieuws jarenlang hebben gedomineerd. Als partijen deze negatieve opinies ook voortdurend bevestigen in prikkelende campagnes, zal dat bij kiezers de doorslag geven in het stemhokje."

Dat is toch juist ook wat die partijen willen bereiken, meer stemmen?

"Uiteindelijk kunnen ze niet allemaal winnen. Ik ontken niet dat er een markt is voor de kritiek en boosheid op Europa. Maar die kiezers zullen gaan 'voor het echie'. Uit de cijfers blijkt dat de harde kern die geen EU-klimaatmaatregelen wil - een kwart van de kiezers - in meerderheid voor PVV of Forum stemt. Wanneer iedereen inspeelt op boosheid, dan speelt dat de partijen op de flank, die het hardste schreeuwen, in de kaart. De traditi-

onele middenpartijen zullen verliezen als ze vergeten te benadrukken wat ze wél willen."

Worden de kiezers met dit soort campagnes boos of bozer gemaakt, of zijn er goede redenen om negatief te zijn over beleid van de EU?

"Een van de opvallende uitkomsten uit onze enquête is dat kiezers van bijna alle partijen willen dat het de EU klimaatmaatregelen neemt. Dat sneeuwt inderdaad onder door een kabinetsbesluit zoals het verhogen van de energiebelasting, dat woede opwekte bij grote groepen kiezers. Voor alles geldt, als je kiezers niet aanspreekt op hun positieve meningen, vallen ze in het stemhokje terug op de negatieve. Of ze gaan helemaal niet."

Wendelmoet Boersema